

Omaishoidon ja työn yhteensovittamiseen liittyviä hankkeita

- Ansiokansio
- Oma Tuki –hanke
- Pollin toiminta työkäisille
- Lamppu –
kumppanuushanke
- Opaste –hanke

**Espoon ja Kauniaisten
Omaishoitajat ja Läheiset ry**
Esbo och Grankulla Närstående-
vårdare och Vänner rf

Oma Tuki -hanke

Kristiina Mustakallio

Oma Tuki –hanke

- omaishoitajien tukeminen osaksi yritysten ja muiden työyhteisöjen henkilöstöhallintoa ja yhteiskuntavastuuta

- * RAY-rahoitus vuosille 2013-2016
- * Kumppaneina
  - * Espoon seurakuntayhtymä
  - * Kauniaisten kaupunki
  - * Työeläkevakuutusyhtiö Elo
- * Tavoitteina
  - * Omaishoitajan elämänlaadun paraneminen
  - * Työn ja omaishoidon yhdistämisen ja kokonaisuuden hallinnan parempi sujuminen
  - * Työuupumisen riskin pienentyminen
  - * Työkyvyn ja terveyden säilyminen
  - * Sairauspoissaolojen väheneminen
  - * Ennenaikaisen eläköitymisen riskin pienentyminen

Keinoja

- * Lisätään työyhteisössä tietoa ja ymmärrystä omaishoitajuudesta
  - * Työssäkäyvät omaishoitajat, henkilöstöhallinto, työsuojelu- ja tasa-arvovaltuutet, luottamushenkilöt, työterveyshuolto, esimiehet, kollegat
- * Kehitetään työnantajakohtaisesti räätälöityjä uusia toimintatapoja ja käytäntöjä
  - * Omaishoitajien tunnistamiseen ja tukemiseen
  - * Omaishoitajuuden ja työssäkäynnin yhteensovittamisen tukemiseen
  - * Toimimaan ennaltaehkäisevästi omaishoitajien työkyvyn säilyttämisessä
  - * Ohjaamaan ulkopuolisen avun ja tuen piiriin

Prosessi – kutsusta tuloksiin

① Kutsu ja taustamuuttajat

② Ideointi: Miten yhdistää onnistuneesti työssäkäynti ja läheisen auttaminen tai hoivaaminen?

③ Arviointi: Tästä on eniten apua

④ Miten käytännössä?

⑤ Tulosten raportointi

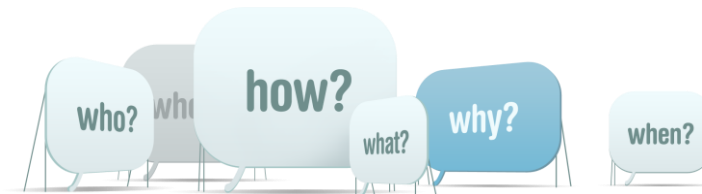
Hyviä käytäntöjä

- * Omaishoitajien tunnistaminen kartoitusten ja kyselyjen avulla
- * Tiedotus työyhteisön viestintäkanavien kautta
- * Neuvonta ja palveluohjaus
- * Valmennus – toimintaympäristön mahdollistaminen ja ohjaus valmennuksen piiriin
- * Vertaistoiminta – toimintaympäristön mahdollistaminen
- * Virkistystoiminta – työyhteisön omaishoitajaverkoston toiminnan kehittäminen
- * Kuntouttava toiminta – yhteistyö työterveyshuollon kanssa, terveystarkastukset
- * Valmennus muutostilanteiden kohtaamiseen ja hallintaan
- * Sähköisten palvelujen mahdollistaminen

Yhteenveto konkreettisista keinoista

ANNETAAN TYÖPAIKOILLA MAHDOLLISUUS:

- * Työaikajoustoon myös työajan ulkopuolella, tasaus esim. viikon sisällä
- * Päivittäisen työajan lyhentämiseen väliaikaisesti esim. viisituntiseksi lyhyelläkin varoitusajalla
- * Lomarahavapaiden ja palkattomien vapaapäivien hyödyntämiseen lyhyelläkin varoitusajalla
- * Vapaapäivän siirtämiseen tarvittaessa
- * Etätyön tekemiseen autettavan / hoivattavan luona
- * Vastuullisten työtehtävien ja työmatkojen vähentämiseen
- * Tarvittavaan tiedon jakamiseen omaishoitajuustilanteesta työyhteisössä
- * Hoitaa omaisen asioita puhelimitse erillisessä työtilassa

Hankkeessa kehitettyjä ja käynnissä olevia tukitoimia

- * Johdon rooli ja ymmärrys omaishoitoa kohtaan
- * Tiedotus työyhteisön viestintäkanavien kautta
- * Yhteistyö avainhenkilöiden kanssa
- * Yhteistyö työterveyshuollon kanssa
- * Omaishoitajatietoutta jakavan portaalin toteutus työyhteisön intranetissä
  - * Tunnistautuminen yksinkertaisten kysymysten avulla
  - * Tietoa työn ja omaishoidon yhteensovittamisesta
  - * Työyhteisön tukimuodot omaishoitajille
  - * Paikallisyhdistyksen tukimuodot omaishoitajille
  - * Yhteiskunnan tukimuodot ja palvelut omaishoitajille
  - * Linkkejä hyödyllisille sivustoille ja tärkeisiin yhteystietoihin
- * Teknisten innovaatioiden pilotointi

Miten yhdistää onnistuneesti työssäkäynti ja läheisen auttaminen tai hoivaaminen?

Keinoja työssäkäynnin ja läheisen auttamisen / hoivaamisen yhdistämiseen

Esimiehen ja työyhteisön tuki, joustavuus ja ymmärrys

Työaikajoustot

Työaikavapaat

Työpaikka

Tiedon hankinta omaishoitajuudesta ja saatavilla olevista palveluista

Kokemusten jakaminen ja vertaistuki

Työterveydenhuollon tuki

Omaishoitajien virkistystoiminta

Omaishoitaja

Kotihoidon palvelut

Tilapäishoidot

Ateria- ja siivouspalvelut

Kuntoutuspalvelut

Kelan palvelut

Kuljetus- ja saattopalvelut

Sähköisten välineiden hyödyntäminen

Autettava / hoivattava

Pääkaupunkiseudun omaishoitajat

- Kaksi työvuoroa, tarinoita työn ja hoivan yhteensovittamisesta.
https://www.polli.fi/wp-content/uploads/2018/08/Kaksi-tyovuoroa-toinen-painos_2018.pdf
Koottu työikäisten kertomuksista työn ja hoivan yhteensovittamisesta ja mukana faktatietoa aiheesta.
- Työikäisille heidän tarpeistaan kumpuavaa monenlaista toimintaa: iltaryhmiä, teemailtoja, ruokakursseja, keskittymistä omaan hyvinvointiin.
- Kokemusten mukaan työnantajien ja työterveyden lähestyminen omaishoitajien kysymyksissä ei ole helppoa.

Lamppu kumppanuushanke 2012-2015

- Ansiotyön ja omaishoidon tasapainottamisen edistäminen Etelä-Savon alueella.
- Pieksämäen Omaishoitajat ry:n ja Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n kumppanuushanke Lamppu
- Kohderyhminä työikäiset omaishoitajat, työnantajat ja
- työterveyshuollot

Hankkeen tavoitteet

- Lisätä työikäisten omaishoitajien ja heidän perheidensä hyvinvointia.
- Tukea työikäisiä omaishoitajia ja auttaa heitä löytämään keinoja ansiotyön ja omaishoidon yhteensovittamiseen.
- Edistää omaishoitomyönteistä työkuulttuuria.
- Lisätä tietoisuutta omaishoidon ja työelämän yhteensovittamisesta

Toimintaa mm.

- Voimaa verkosta -vertaistukiryhmä etälaitteiden avulla
- Tempauksia, kuten Tunnistatko Omaishoitajan? Etätyöpäivä -tempaus
- Infotilaisuus työnantajille/yrittäjille Pieksämäellä
- Vierailu eduskunnassa, kannanotto työssäkäyvien omaishoitajien puolesta
- Kati Happonen opinnäytetyö ”Yksi ihminen – kaksi työtä”, Diak Pieksämäki
- Oppimiskahvila-tilaisuudet työikäisille omaishoitajille Mikkelissä ja Pieksämäellä
- Mikkelin Lapsiperheverkoston perustaminen
- Työikäisten omaishoitajien virkistyspäivät ja Ovet-valmennus

Lamppu-kumppanuushanke

- Mari Nykäsen opinnäytetyö : Työssäkäyvien omaishoitajien ja työntekijöiden kokemuksia ansiotyön ja omaishoidon yhteensovittamisesta tukevista keinoista
- Ansiotyö ja Omaishoito FB-sivut perustettiin
- Työtä tauotta-seminaari, Mikaeli Mikkeli
- Tyhy-kurssi työikäisille omaishoitajille, Kyyhkylä
- Erityislapsiperheiden virkistyspäivä
- Tunnistamisen videon
- Ansiotyön ja omaishoitajuuden yhteensovittamisen video

Lamppu-hankkeesta linkkejä

- www.tunnistaomaishoitaja.fi
- Video [Ansiotyön ja läheisen hoitamisen yhteensovittaminen](#) (30min)
- [Ansiotyö ja omaishoito – Tietoa työnantajille](#)
- [Ansiotyö ja omaishoito – Tietoa läheistään hoitaville](#)

OPASTE

Omaishoidosta pienin askelin työelämään

PIONI
Pirkanmaan Omaishoitajat ry

Omaishoitajan työllistymisen haasteita

Esitys Omaishoitajaliiton seminaarissa 6.11

Riitta Kuismanen

Kehittämispäällikkö

OPASTE (Omaishoidosta pienin askelin työelämään)

Pirkanmaan Omaishoitajat PIONI ry.

Hankkeen tavoitteet

- ▶ OPASTE -omaishoidosta pienin askelin työelämään
- ▶ STEA:n 3,5 vuoden hanke, päättyy 2020 joulukuussa
- ▶ Toimintakyky kuntoon -koordinaatiohankkeen osa
- ▶ Omaishoitajien toimintakyky ja jaksaminen
- ▶ Mitä kannustinloukkuja omaishoitajilla on työn ja omaishoidon yhdistämisessä?

Miksi hoivan ohella pitäisi työskennellä?

- ▶ Osa omaishoitajista haluaa pysyä työelämässä
- ▶ Lisää hyvinvointia, sosiaaliset suhteet
- ▶ Parantaa taloudellista tilannetta
- ▶ Osalle työssäkäynti taloudellinen pakko
- ▶ Ylläpitää osaamista

Työnantajan ja elinkeinoelämän näkökulma

- ▶ Työvoiman saatavuus vähenee, etulyöntiasema työnantajalla, joka joustaa omaishoitajien/perheiden tarpeiden mukaan
- ▶ Kannattavaa henkilöstöpolitiikkaa
- ▶ Osaamisen ylläpitäminen yhteiskunnallisesti tärkeää
- ▶ Omaishoidon kautta tulleen osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- ▶ Työllisyysasteen nostaminen tärkeää

Kannustinloukkuja

- ▶ Taloudelliset
- ▶ Eettiset
- ▶ Työvoimapoliittiset
- ▶ Byrokraattiset
- ▶ Toimivan, pysyvän sijaishoidon puute
- ▶ Omaishoitajat eivät halua/uskalla kertoa omaishoitotilanteestaan
- ▶ Osalle ei ehtinyt kertyä kokemusta/koulutusta -> haavoittuvassa työmarkkina-
asemassa